

JAVNA VATROGASNA POSTROJBA GRADA ZAGREBA

ZAGREB, SAVSKA CESTA 1/3

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

Na osnovi članka 19. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“ broj: 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18), članka 37. stavak 2. Statuta Javne vatrogasne postrojbe Grada Zagreba i utvrđene Procjene rizika, Upravno vijeće, nakon prethodnog savjetovanja s Radničkim vijećem, na 13. sjednici održanoj 25. veljače 2020. godine, donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

UVOD

Članak 1.

- 1) Ovim Pravilnikom o zaštiti na radu (dalje u tekstu: Pravilnik) utvrđuje se organizacija i pravila provođenja zaštite na radu, obveze Javne vatrogasne postrojbe Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: Poslodavac) te prava i obveze povjerenika i radnika u dijelu u kojima ta pitanja nisu uređena Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o radu i drugim zakonima te propisima donesenim temeljem tih zakona.
- 2) Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se prilikom obavljanja poslova vatrogasaca, za koje je zaštita na radu uređena posebnim propisima ili priznatim pravilima zaštite na radu.

Članak 2.

Izrazi koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako i na muški i na ženski rod.

Članak 3.

- 1) Zaštita na radu kod Poslodavca provodi se s ciljem smanjenja rizika za život i zdravlje radnika primjenom osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu.
- 2) Aktivnosti koje Poslodavac provodi u cilju ostvarivanja zaštite na radu su:
 - procjena rizika i definiranje mjera za sprečavanje i smanjenje rizika
 - izrada plana i programa za osposobljavanje radnika za rad na siguran način
 - osposobljavanje radnika za rad na siguran način
 - osposobljavanje radnika za poslove s posebnim uvjetima rada
 - ispitivanje radnih sredstava, radnog okoliša te strojeva s povećanim opasnostima
 - osiguranje osobnih zaštitnih sredstava,

- izrade pisanih uputa za rad na siguran način
- definiranje postupaka s ozlijeđenim radnicima,
- zaštita nepušača, zabrana unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti
- zaštita posebnih kategorija radnika
- obveza izrade plana evakuacije i spašavanja

3) Sve ustrojstvene jedinice Poslodavca, radnici s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima i svi drugi radnici dužni su organizirano provoditi zaštitu na radu.

4) U slučaju ozljede na radu, profesionalne bolesti i bolesti u vezi s radom, Poslodavac je dužan pomoći radniku u ostvarivanju prava iz mirovinskog odnosno zdravstvenog osiguranja te osigurati prava koja mu pripadaju kod Poslodavca.

Članak 4.

1) Ovaj Pravilnik će se u cjelini primjenjivati prema svim osobama na radu i drugim osobama koje na bilo koji način rade kod Poslodavca.

2) Drugim osobama smatraju se osobe koje nisu u radnom odnosu kod Poslodavca, ali se po bilo kojem osnovu rada nalaze u prostorijama ili prostoru u kojem poslodavac obavlja rad (učenik na praksi, osoba na stručnom osposobljavanju, pružatelji usluga i druge osobe)

Članak 5.

U smislu ovoga Pravilnika mjesto rada i radni okoliš obuhvaćaju sve prostorije i prostore koje Poslodavac koristi za obavljanje rada a pod njegovim su neposrednim ili posrednim nadzorom, a na kojima se radnici moraju nalaziti ili do kojih moraju dolaziti u tijeku rada.

PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Članak 6.

1) Pravila zaštite na radu primjenjuju se sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu odnosno podzakonskim aktima i normama koje reguliraju to područje.

2) Poslodavac može samostalno propisivati pravila zaštite na radu za one tehnološke postupke za koje ne postoje propisi ili ako propisana pravila nisu odgovarajuća za uspješno provođenje zaštite na radu.

3) Osnovna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve kojima moraju udovoljavati sredstva rada kada su u upotrebi, a to je zaštita od mehaničkih opasnosti, električne struje, buke i vibracije, fizikalnih i bioloških štetnosti, prekomjernih napora, zračenja, zatim osiguranje radne površine i radnog prostora, propisane temperature, rasvjete i vlažnosti zraka, čistoće, potrebnih putova za prolaz i evakuaciju osoba.

4) Sredstva rada su:

- građevine namijenjene za rad s pripadajućim prostorijama, instalacijama, uređajima i opremom, prostorije i površine za kretanje radnika te pomoćne prostorije i njihove instalacije i uređaji,
- strojevi, uređaji, radna oprema te armature i sprave,
- vatrogasna vozila.

POSEBNA PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Članak 7.

1) Ako se rizici za sigurnost i zdravlje ne mogu ukloniti ili se mogu samo djelomično ukloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu, dodatno se primjenjuju posebna pravila zaštite na radu koja se odnose na radnike, način obavljanja poslova i radne postupke.

2) Posebna pravila zaštite na radu sadrže prava i obveze u vezi s:

- uvjetima glede životne dobi, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljenosti i usavršavanja za rad, zdravstvenog stanja, psihičke sposobnosti, tjelesnog stanja, koje moraju ispunjavati radnici pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada,
- načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme (OZO),
- organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora,
- posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim štetnostima, kemikalijama odnosno biološkim štetnostima,
- postavljanjem sigurnosnih znakova kojima se daje informacija ili uputa,
- uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno u pogledu trajanja posla te izloženosti radnika drugim naporima na radu ili u vezi s radom,
- postupcima s ozlijeđenim ili oboljelim radnikom do pružanja hitne medicinske pomoći odnosno do prijema u zdravstvenu ustanovu.

ORGANIZACIJA ZAŠTITE NA RADU

Članak 8.

1) Poslodavac je dužan organizirati i osigurati provedbu mjera zaštite na radu, provoditi prevenciju u svim radnim postupcima te nadzor nad provođenjem zaštite na radu.

2) Izvršavanje poslova zaštite na radu, za čije obavljanje poslodavac nije u mogućnosti osigurati stručno provođenje (nema odgovarajuće kadrove, instrumente i slično), Poslodavac može ugovoriti s vanjskom stručnom organizacijom ovlaštenom za obavljanje tih poslova (medicina rada, ovlaštene osobe za zaštitu na radu).

3) Poslove zaštite na radu u okviru svojih ovlasti i odgovornosti obavljaju:

- upravno vijeće
- zapovjednik Postrojbe
- stručnjak zaštite na radu
- ovlaštenici poslodavca
- odbor za zaštitu na radu
- povjerenici radnika za zaštitu na radu
- radnici

Upravno vijeće

Članak 9.

1) Upravno vijeće osigurava uređenje i provođenje zaštite na radu sukladno odredbama Zakona o radu, Zakona o zaštiti na radu, podzakonskim propisima, tehničkim normama, kolektivnim ugovorom i ovim Pravilnikom.

2) Upravno vijeće donosi opće akte iz područja zaštite na radu.

Zapovjednik Postrojbe

Članak 10.

1) Zapovjednik Postrojbe odgovoran je za organiziranje i provedbu zaštite na radu kod Poslodavca sukladno Zakonu o radu, Zakonu o zaštiti na radu, podzakonskim propisima, tehničkim normama, kolektivnim ugovorom i ovim Pravilnikom.

2) Organizacija i provođenje zaštite na radu obuhvaća slijedeće:

- osigurava potrebne uvjete i materijalna sredstva za provođenje zaštite na radu
- odlučuje o nabavi potrebnih sredstava
- donosi odluke i rješenja o provedbi ovog Pravilnika i drugih propisa iz zaštite na radu
- donosi odluke i druge akte iz područja zaštite na radu
- imenuje ovlaštenike zaštite na radu i članove Odbora zaštite na radu
- ugovara usluge sa službom medicine rada radi osiguranja i ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite
- osigurava zakonitost rada iz područja zaštite na radu

Stručnjak zaštite na radu

Članak 11.

- 1) Poslove zaštite na radu obavlja stručnjak zaštite na radu.
- 2) Poslodavac je obavezan stručnjaku zaštite na radu osigurati uvjete na radu.
- 3) Obveze stručnjaka za zaštitu na radu su:

- stručna pomoć i suradnja sa zapovjednikom Poslodavca, njegovim ovlaštenicima, te radnicima i njihovim povjerenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu kod Poslodavca,
- unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu u svim postajama, poticanje i savjetovanje Poslodavca i njegovih ovlaštenika u otklanjanju nedostatka u zaštiti na radu te predlaganje mjera za poboljšanje,
- sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika i u radu odbora za zaštitu na radu,
- prikupljanje i analiza podataka u svezi s nezgodama, ozljedama na radu i profesionalnim bolestima, te bolestima u vezi s radom, te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i izrada godišnjeg izvješća za potrebe Poslodavca,
- suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada, te ovlaštenim ustanovama koja se bave poslovima zaštite na radu i zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu i sa specijalistom medicine rada,
- u suradnji s rukovoditeljima, zabraniti daljnju uporabu stroja s povećanim opasnostima, ako isti nije siguran ili je neispravan,
- radnicima davati odgovarajuće obavijesti i pisane upute koje se odnose na opasnosti i štetnosti po sigurnost i zdravlje u svezi djelatnosti koju obavljaju. Navedene obavijesti može se dati i usmeno u iznimnim situacijama kada prijeti iznenadna neposredna opasnost po život i zdravlje,
- na mjestima rada, sredstvima rada i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove sigurnosti i znakove općih obavijesti u skladu s propisima,
- najmanje svaka tri mjeseca izvijestiti povjerenike radnika za zaštitu na radu o opasnostima, štetnostima i naporima po sigurnost i zdravlje te mjerama koje je poduzeo i koje će poduzeti radi unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja,
- obvezu iz prethodnog stavka, posebno ima nakon smrtne, skupne i teške ozljede na radu, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti, kao i nalaza nadležnog tijela kojim je utvrđen nedostatak u primjeni pravila zaštite na radu,
- čuvati tehničku dokumentaciju i voditi evidencije iz kojih je vidljiva primjena osnovnih pravila zaštite na radu koji se odnose na radne i pomoćne prostorije dok su u uporabi, upute o načinu korištenja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima dok se isti koriste, isprave o obavljenim ispitivanjima sredstava rada i dokaze o ispravnosti instalacija,

- provoditi osposobljavanje radnika, ovlaštenika za zaštitu na radu i povjerenika radnika za zaštitu na radu, voditi evidencije o radnicima osposobljenim za rad na siguran način, opasnim tvarima, ozljedama na radu i slučajevima profesionalnih bolesti,
- izraditi program osposobljavanja, te na temelju novih saznanja iz struke i iskustava iz prethodnih vatrogasnih intervencija ažurirati i dopunjavati program,
- voditi brigu o rokovima za sazivanje Odbora za zaštite na radu te rokovima za ispitivanja sredstava rada, ispitivanja u radnom okolišu te ispitivanja instalacija i sustava zaštite,
- voditi i čuvati evidencije te obavljati ostale poslove zaštite na radu u skladu s potrebama Poslodavca.

Ovlaštenici Poslodavca

Članak 12.

- 1) Poslodavac ima više ovlaštenika kojima će zapovjednik dati ovlaštenja za provedbu zaštite na radu u okviru njihovog djelokruga rada.
- 2) Ovlaštenje za obavljanje ovih poslova daje se posebnom odlukom kojom se utvrđuju ovlaštenja za provedbu zaštite na radu, neovisno o drugim ugovorenim poslovima.

Članak 13.

- 1) Poslodavac je dužan osigurati osposobljavanje ovlaštenika za obavljanje poslova iz područja zaštite na radu.
- 2) Obveze ovlaštenika Poslodavca su:
 - radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopustiti rad
 - radniku za kojeg nije na propisan način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete zabraniti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada odnosno radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabraniti daljnje obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada
 - posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoliti obavljanje poslova koji mogu na njih štetno utjecati
 - isključiti iz uporabe neispravne strojeve, radnu opremu, uređaje i osobna zaštitna sredstva
 - nadzor izvršenja radnih zadataka sukladno odredbama ovoga Pravilnika, Zakona o zaštiti na radu, propisa donesenih na temelju istoga, drugih propisa zaštite na radu, uputa Poslodavca, odnosno proizvođača strojeva i uređaja, osobnih zaštitnih sredstava i radnih tvari, te nadzirati radnike da koriste propisana osobna zaštitna sredstva
 - radniku zabraniti rad ako ga obavlja suprotno odredbama iz prethodnog stavka

- osigurati potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, pružanje prve pomoći te istima staviti na raspolaganje svu potrebnu opremu
- provođenje i nadzor provedbe zabrane konzumiranja alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom obavljanja rada, odnosno zabrana rada radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti te ih udaljiti s mjesta rada
- nakon prijave ozljede na radu utvrditi sve okolnosti koje su uzrokovale događaj te u suradnji sa stručnjakom zaštite na radu utvrditi primjenu osnovnih ili posebnih mjera zaštite kojima će se ukloniti ili umanjiti opasnosti
- u slučaju teške, skupne i smrtno ozljede na radu, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti, kao i nalaza nadležnog tijela kojim je utvrđen nedostatak u primjeni pravila zaštite na radu izvijestiti povjerenika radnika za zaštitu na radu o mjerama poduzetim radi unapređivanja sigurnosti i zaštite i
- voditi izvješća za svaku vatrogasnu intervenciju, raditi analize vatrogasnih intervencija, te na temelju moguće uočenih propusta u primjeni, utvrditi dodatne mjere zaštite odnosno poduzeti druge mjere (tehničke ili organizacijske) za smanjenje opasnosti.

Članak 14.

- 1) Ovlaštenici Poslodavca su obvezni o uočenom nedostatku u sustavu organizacije i provedbe zaštite na radu odmah obavijestiti stručnjaka zaštite na radu.
- 2) Ovlaštenici Poslodavca su samostalni u donošenju i provođenju odluka te raspolaganju sredstvima koja im je dužan osigurati Poslodavac.
- 3) Poslodavac je obavezan ovlašteniku osigurati uvjete za rad te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog poduzimanja aktivnosti u skladu s pravilima zaštite na radu te postupanja po pravilima struke i danim ovlaštenjima Poslodavca.

Odbor za zaštitu na radu

Članak 15.

- 1) Odbor za zaštitu na radu, kao savjetodavno tijelo Poslodavca za unapređenje zaštite na radu, obavlja poslove utvrđene propisima iz područja zaštite na radu.
- 2) Dužnost Odbora za zaštitu na radu je planiranje i nadzor kod primjene pravila zaštite na radu, organizacija obavljanja poslova zaštite na radu, osposobljavanje i obavješćivanje u vezi zaštite na radu i prevencija rizika na radu.
- 3) O imenovanju članova Odbora zaštite na radu Zapovjednik Postrojbe donosi odluku.
- 4) Odbor za zaštitu na radu čine stručnjak zaštite na radu, odabrani specijalist medicine rada, ovlaštenik

Poslodavca za zaštitu na radu i povjerenik radnika ili koordinator povjerenika zaposlenika za zaštitu na radu ako je izabran.

5) Predsjednik odbora za zaštitu na radu je ovlaštenik Poslodavca.

6) Odbor za zaštitu na radu sastaje se najmanje jedanput u šest (6) mjeseci.

7) Odbor za zaštitu na radu sastaje se i izvanredno, u slučaju smrtne i teške ozljede na mjestu rada ili profesionalne bolesti, ozljede zbog koje je radniku pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacioniranoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici te na poticaj povjerenika radnika za zaštitu na radu, ako za to postoje opravdani razlozi.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu

Članak 16.

1) Zadatak povjerenika radnika za zaštitu na radu je zastupanje interesa radnika na području zaštite na radu te praćenje primjena pravila, mjera i aktivnosti zaštite na radu u radnoj sredini u kojoj je izabran.

2) Kod Poslodavca se bira pet povjerenika radnika za zaštitu na radu: u svakoj vatrogasnoj postaji bira se po jedan povjerenik radnika za zaštitu na radu, a jedan povjerenik za zaštitu na radu bira se za Vatrogasnu postaju Centar, Centar veze, službu zajedničkih i općih poslova te poslove čiji su izvršitelji smješteni u sjedištu Poslodavca.

3) Izbori za povjerenika radnika obavljaju se u skladu s pravilima za izbore radničkog vijeća koje ima jednog člana.

4) Povjerenici zaštite na radu između sebe biraju koordinatora.

5) Za povjerenika radnika za zaštitu na radu ne može biti imenovan ovlaštenik Poslodavac za zaštitu na radu.

6) Poslodavac je dužan osigurati povjereniku zaštita na radu potrebne uvjete za nesmetano obnašanje te dužnosti, davati sve potrebne obavijesti i omogućiti uvid u sve propise i isprave u svezi sa zaštitom na radu.

7) Povjerenik ima i slijedeća prava i dužnosti:

- sudjelovati u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije i poticati Poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu,
- biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika,
- primati primjedbe radnika na primjenu propisa i provedbu mjera zaštite na radu,
- izvijestiti inspektora rada o svojim zapažanjima i zapažanjima radnika čiji je povjerenik,
- prisustvovati inspekcijskim nadzorima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi inspektor,

- pozvati inspektora rada kada ocijeni da su ugroženi životi i zdravlje radnika, a Poslodavac propušta ili odbija provesti mjere kojima se opasnost može ukloniti ili umanjiti,
- osposobljavati se za obavljanje iz poslova zaštite na radu,
- svojim djelovanjem poticati ostale radnike na rad na siguran način,
- staviti prigovor na inspekcijski nalaz,
- obavještavati radnike o mjerama koje Poslodavac poduzima u svrhu zaštite na radu i zdravstvene zaštite.

8) Poslodavac ne smije povjereniku radnika tijekom obnašanja dužnosti bez suglasnosti Radničkog vijeća otkazati ugovor o radu niti ga na drugi način staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na njegove dotadašnje uvjete rada i u odnosu na ostale radnike.

Prava i obaveze radnika

Članak 17.

Radnici su dužni:

- osposobljavati se za rad na siguran način kada ih Poslodavac uputi sukladno procjeni rizika na njihovom radnom mjestu,
- prije rasporeda na poslove za koje je obvezno osposobljavanje za rad na siguran način kao i tijekom obavljanja takvih poslova obavijestiti Stručnjaka zaštite na radu i liječnika o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućuje ili ometa u izvršenju obveza iz ugovora o radu ili koja ugrožava život i zdravlje drugih radnika,
- obavljati poslove dužnom pažnjom sukladno pravilima struke, pravilima zaštite na radu propisanim odredbama ovoga Pravilnika, Zakona o zaštiti na radu, propisima donesenim na temelju istoga, uputama Poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika,
- pri radu pravilno koristiti osobna zaštitna sredstva ukoliko je takva obveza utvrđena procjenom rizika radnog mjesta i radnih postupaka
- prije početka rada pregledati mjesto i sredstva rada te o eventualno uočenim nedostacima izvijesti Poslodavca ili njegovog ovlaštenika,
- odmah obavijestiti neposrednog rukovoditelja i stručnjaka zaštite na radu o ozljedi na radu, te istoga upoznati sa svim okolnostima u kojima je ozljeda nastala,
- prije napuštanja mjesta rada ostaviti sredstva rada u takvom stanju da ne ugrožavaju druge radnike,
- surađivati s ovlaštenicima, povjerenicima i stručnjacima zaštite na radu u rješavanju svih pitanja zaštite na radu.

Prava radnika su:

- radnik mora biti obaviješten o svim promjenama u radnom procesu koje utječu na njegovu sigurnost i zdravlje,
- radnik ima pravo odbiti rad i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijeti rizik za život i zdravlje zbog toga što nisu primijenjena propisana pravila zaštite na radu sve dok Poslodavac ne poduzme korektivne mjere,
- u slučaju iz prethodnog stavka radnik je dužan obavijestiti Poslodavca ili njegovog ovlaštenika, te svojeg povjerenika za zaštitu na radu.

UREĐIVANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način

Članak 18.

- 1) Poslodavac ne smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran način.
- 2) Osposobljavanje se provodi na temelju prethodno izrađene procjene rizika i programa osposobljavanja, a u slijedećim slučajevima:
 - prije početka rada,
 - kod promjena u radnom postupku,
 - kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene,
 - kod uvođenja nove tehnologije,
 - kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada,
 - kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.
- 3) Osposobljavanje radnika sastoji se od teorijskog dijela osposobljavanja i praktičnog dijela osposobljavanja na mjestu rada.
- 4) Program osposobljavanja dužan je izraditi stručnjak zaštite na radu, u suradnji sa svim radnicima koji imaju potrebnu stručnost i znanje, a isti se mora temeljiti na opasnostima, štetnostima i naporima kojima su radnici izloženi tijekom redovitog obavljanja radnih zadataka, a koji su utvrđeni procjenom rizika te načine njihovog otklanjanja.
- 5) Osposobljavanje ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu provodi stručnjak zaštite na radu sukladno pozitivnim propisima.
- 6) Stručnjak zaštite na radu dužan je izraditi testove za provjeru teorijskog znanja te voditi propisanu evidenciju o osposobljavanju radnika.

7) Zapisnik o provedenom osposobljavanju i ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način sastavljaju i potpisuju neposredni ovlaštenik osposobljenog radnika, radnik i stručnjak zaštite na radu.

8) Provjeru praktične osposobljenosti provodi stručnjak zaštite na radu u suradnji s neposrednim rukovoditeljem ili vatrogasnim instruktorom na mjestu rada.

9) Poslodavac je obavezan osposobljavanje radnika, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu provoditi tijekom radnog vremena o svom trošku.

Obavješćivanje iz zaštite na radu

Članak 19.

1) Poslodavac je dužan obavijestiti radnike, povjerenike radnika za zaštitu na radu, stručnjaka zaštite na radu i ovlaštenike o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika a osobito o:

- rizicima vezanim za mjesto rada i narav ili vrstu poslova, o mogućem oštećenju zdravlja te o zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u svakom radnom postupku,
- mjerama pružanja prve pomoći, zaštite od požara, zaštite i spašavanja radnika te o radnicima koji ih provode.

2) Poslodavac je obavezan istaknuti na mjestima pisane upute o radnom okolišu, sredstvima rada, opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, opasnostima na radu, izvornima fizikalnih štetnosti i drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika.

3) Poslodavac je obavezan pravodobno dati radniku upute o postupanju u slučaju nastanka neposrednog rizika za život i zdravlje, kojemu je, ili bi mogao biti izložen, kao i o mogućim mjerama koje je u tom slučaju potrebno poduzeti radi sprečavanja ili smanjivanja rizika.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 20.

1) Poslovi s posebnim uvjetima rada su oni koje mogu obavljati samo radnici koji osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju i posebne uvjete glede dobi, spola, završene stručne osposobljenosti i usavršavanja za rad, zdravstvenoga stanja, psihičke sposobnosti i tjelesnog stanja.

2) Radnika raspoređenog na poslove s posebnim uvjetima rada Poslodavac upućuje na pregled specijalistu medicine rada s uputnicom koja sadrži podatke o naravi ili vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu radnikove sposobnosti za obavljanje ovih poslova.

- 3) Poslodavac je dužan radnika, koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada, ponovno uputiti na pregled prije isteka roka utvrđenog propisom zaštite na radu ili kada to ocijeni specijalist medicine rada.
- 4) Procjenom rizika utvrđeno je koja su to radna mjesta za koja je potrebno utvrditi posebne uvjete rada.
- 5) Stručnjak zaštite na radu dužan je voditi propisane evidencije o radnicima raspoređenim na poslove s posebnim uvjetima rada.

Zaštita maloljetnih radnika, žena, radnika kojima je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost

Članak 21.

- 1) Maloljetnik ne smije obavljati poslove s posebnim uvjetima rada, osim maloljetnika koji je završio stručno srednjoškolsko obrazovanje za te poslove i koji ispunjava ostale propisane uvjete.
- 2) Radnica za vrijeme trudnoće, radnica koja je nedavno rodila i u vrijeme dok doji radnica ne smije obavljati poslove koji se obavljaju na visini, poslove u nepovoljnoj mikroklimi, poslove koji zahtijevaju fizičko naprezanje i napor, poslove u buci i vibracijama, te poslove pri kojima je izložena biološkim, fizikalnim, kemijskim štetnostima i štetnim zračenjima.
- 3) Poslodavac je obavezan radniku kojem je nadležno tijelo za vještačenje prema posebnom propisu utvrdilo smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili je izložen neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti radi sprečavanja daljnjeg oštećenja zdravlja i umanjivanja preostale radne sposobnosti prilagoditi radne uvjete i omogućiti obavljanje drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom radnom mjestu, ako prilagodbe nisu tehnički izvodive i zabraniti poslove na kojima postoji opasnost smanjenja njegove preostale radne sposobnosti i poslove koje zbog umanjivanja radnih sposobnosti nije u mogućnosti odraditi bez opasnosti za sebe ili druge.
- 4) Pravo na posebnu zaštitu na radu ostvaruje i radnik za kojeg je specijalist medicine rada utvrdio da je trajno nesposoban raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada, kada je štetnost ili napor na mjestu rada uzrok oštećenja zdravlja.

Obveze poslodavca u vezi sa sredstvima rada, osobnom zaštitnom opremom i mjestima rada

Članak 22.

- 1) Poslodavac je dužan osigurati da mjesta rada, sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te

da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.

2) Poslodavac ne smije staviti u uporabu strojeve i uređaje i osobnu zaštitnu opremu ako nisu izrađena u skladu s propisima zaštite na radu i ako nisu ispravna, odnosno isključiti iz uporabe one na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika i prema uputama proizvođača, obavljati preglede, odnosno ispitivanja sredstava rada koja se koriste, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika.

Opasne radne tvari

Članak 23.

U slučaju da radnici budu izloženi opasnim kemikalijama Poslodavac je obavezan osigurati propisanu osobnu zaštitnu opremu, stručno osposobljavanje o opasnostima ili štetnostima u vezi s njihovim korištenjem, kao i pravilima, odnosno mjerama zaštite na radu.

Ispitivanje radnog okoliša i radne opreme

Članak 24.

Procjenom rizika utvrđeni su strojevi i uređaji za koje postoji obveza periodičkog ispitivanja, kao i prostori u vatrogasnim postajama Poslodavca za koje postoji obveza ispitivanja radnog okoliša.

Članak 25.

1) Poslodavac je dužan osigurati ispitivanje radnog okoliša u slijedećim slučajevima:

- kada radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka
- kada je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću razinu osvijetljenosti
- kada u radnom postupku nastaju buka ili vibracije
- kada u radnom postupku nastaju plinovi, pare, prašine ili aerosoli
- kada je moguća prisutnost bioloških štetnosti korištenih pri radu izvan primarne fizičke izolacije

2) Ispitivanje radnog okoliša obavlja se:

- odmah nakon što su nastali uvjeti, odnosno promjene zbog kojih je ispitivanje obvezno
- na temelju rješenja inspektora rada ili

- periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine, ako posebnim propisom nije drukčije određeno

3) Ispitivanja radne opreme obavlja se radi provjere ispunjavanja sigurnosno zdravstvenih zahtjeva na radnoj opremi, odnosno radi otkrivanja i otklanjanja nedostataka koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje rukovatelja ili drugih radnika u prostoru korištenja radne opreme.

4) Poslodavac je dužan na propisan način osigurati preglede i ispitivanja radne opreme u slijedećim slučajevima:

- prije početka korištenja na novom mjestu rada, ako je radna oprema premještena s jednog mjesta na drugo pa je zbog toga rastavljena i ponovno sastavljena

- u slučaju iznimnih okolnosti koje ugrožavaju sigurnost djelovanja radne opreme (promjena načina rada, oštećenje radne opreme, nedostaci na radnoj opremi, ozljeda radnika na radnoj opremi)

- na temelju rješenja inspektora rada

- u rokovima koje je u uputama za uporabu i održavanje odredio proizvođač radne opreme ili u roku koji je utvrđen posebnim propisom ili

- periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine.

5) Stručnjak zaštite na radu je dužan voditi propisane evidencije.

Stres na radu ili u vezi s radom

Članak 26.

Poslodavac je obavezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebnu radniku da savlada poteškoće zbog dugotrajne izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Obveze Poslodavca u vezi sa zaštitom od požara, evakuacijom i spašavanjem

Članak 27.

1) Poslodavac je dužan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi plan evakuacije i spašavanja za slučaj iznenadnog događaja, neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje radnika te osposobiti radnike za samostalno provođenje postupaka i predmetnih mjera u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili.

2) U slučaju iznenadnog događaja koji može ugroziti život i zdravlje radnika, ovlaštenik poslodavca dužan je organizirati i provesti evakuaciju i spašavanje radnika te ostalih osoba koje se nalaze u poslovnim prostorijama i prostorima Poslodavca.

Pružanje prve medicinske pomoći

Članak 28.

1) U slučaju ozljede na radu u vatrogasnim postajama, Poslodavac je dužan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu.

2) Pružanje prve pomoći prilikom intervencija osigurava voditelj intervencije do dolaska hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu.

Članak 29.

1) U radnim prostorijama u kojima istovremeno radi od 2 do 50 radnika, najmanje jedan od njih mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći te još po jedan do svakih slijedećih 50 radnika.

2) Poslodavac je dužan osigurati propisanu opremu i sredstva za pružanje prve pomoći koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja.

Zaštita nepušača, zabrana uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 30.

1) Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu nepušača od djelovanja dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje te para elektroničkih cigareta.

2) Zabranjeno je pušenje na radnim sastancima, u radnim prostorijama i drugim prostorima, osim onih u kojima Poslodavac iznimno utvrdi da je pušenje dozvoljeno, o čemu u takvoj prostoriji mora biti postavljen znak dozvoljenog pušenja.

3) Poslodavac će posebnom odlukom urediti zaštitu nepušača, prostore u kojima je zabranjeno pušenje te prostore i uvjete u kojima je dopušteno pušenje.

Članak 31.

1) Zabranjeno je uzimanje alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti prije i tijekom rada kao i njihovo unošenje na mjesto rada.

2) Poslodavac je obavezan provoditi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama, a osobito:

- obavješćivati radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost
- surađivati s njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu, pri provođenju mjera sprečavanja zlouporabe sredstava ovisnosti
- pisano utvrditi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti i učinkovito provoditi utvrđeni postupak
- sprečavati konzumaciju alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada i provoditi zabranu njihovog unošenja u radne prostorije i prostore

3) Smatrat će se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka.

4) Poslodavac će posebnom odlukom utvrditi način provedbe zabrane uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti.

Vodjenje i čuvanje evidencija i isprava te davanje podataka

Članak 32.

1) Poslodavac je obavezan voditi evidenciju, čuvati isprave te davati obavijesti i podatke u skladu s Zakonom o zaštiti na radu i drugim propisima o zaštiti na radu.

2) Davanje obavijesti i podataka Poslodavac je obavezan provoditi na način da čuva privatnost radnika u skladu s posebnim propisom o zaštiti osobnih podataka.

3) Stručnjak zaštite na radu je dužan voditi evidencije o:

- radnicima osposobljenim za rad na siguran način,
- radnicima raspoređenim na poslove s posebnim uvjetima rada,
- radnicima osposobljenim za pružanje prve pomoći,
- ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu.

Članak 33.

Projektna dokumentacija, tehnička dokumentacija, procjena rizika, analize, nalazi, zapisnici, obavijesti, uvjerenja, svjedodžbe, stručna mišljenja, izvještaji i druge isprave temeljem kojih se utvrđuje stanje zaštite na radu i primjena pravila zaštite na radu pohranjuju se i čuvaju kod stručnjaka zaštite na radu i u pismohrani Poslodavca.

Obveze Poslodavca prema tijelima nadzora

Članak 34.

Poslodavac je dužan:

- 1) Obavijestiti inspekciju rada i Hrvatsku vatrogasnu zajednicu o smrtnoj ozljedi i ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacioniranoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici, odmah po nastanku događaja.
- 2) Obavijest iz stavka 1. ovo članka dostaviti odmah po nastanku ozljede.
- 3) Inspektoru rada dati tražene podatke i dostaviti dokumentaciju koji su mu potrebni u obavljanju inspekcijskog nadzora.

DJELATNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

Osposobljavanje iz zaštite na radu

Članak 35.

- 1) Osposobljavanje iz područja zaštite na radu su:
 - osposobljavanje poslodavca i njegovih ovlaštenika te povjerenika radnika
 - osposobljavanje radnika za rad na siguran način
 - osposobljavanje i obrazovanje radnika u području kojim se postiže viša razina zaštite na radu i umanjuju opasnosti, štetnosti i naponi kojima su radnici pri radu izloženi.
- 2) Osposobljavanje se provode na trošak Poslodavca.

Medicina rada

Članak 36.

Kako bi se osigurao zdravstveni nadzor primjeren opasnostima, štetnostima i naporima tijekom rada a u svrhu očuvanja zdravlja te obzirom na vrstu djelatnosti poslodavca, procjenu rizika, broju radnika i broju radnika koji obavljaju poslove s posebnim uvjetima rada, Poslodavac je dužan osigurati radnicima usluge medicine rada sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja djelatnost medicine rada odnosno sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti i osiguranju.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

1) Poslodavac će u roku od 60 dana od na dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, donijeti odluku za provedbu ovog Pravilnika.

2) Izbori za povjerenike za zaštitu na radu provest će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Članak 38.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika o zaštiti na radu prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu, KLASA: 115-06/06-01/66 URBROJ: 251-366-101-06-1 od 05. lipnja 2006. godine.

Članak 39.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu istekom 8 (osam) dana od dana objave na oglasnim pločama Poslodavca.

Predsjednik Upravnog vijeća:

Davor Jelavić, dipl. oec.

KLASA: 012-03/20-03/1

URBROJ: 251-366-100-20-1

U Zagrebu 25. veljače 2020. godine

Ovaj Pravilnik o zaštiti na radu objavljen je na oglasnoj ploči Javne vatrogasne postrojbe Grada Zagreba 25. veljače 2020. godine i stupa na snagu 5. ožujka 2020. godine.

Zapovjednik

Simša Jembrih, dipl. ing.

